

İKİ BEKAR

Bu yıl izlediğim en iyi oyun diyebilirim “İKİ BEKAR” için. Kadın-erkek ilişkisinin karmaşık ve çağlar boyunca içinden çıkılamayan durumuna batılı bireysel dünya gerçeği ile bakan iyi bir komedi.

Pandeminin dünya üzerinde koyu karanlık, umutsuzluk ve bilinmezlik dolu günlerinde yönetmen Metin Sadık Yağcı'nın tercihi ile topluma biraz nefes aldıra bilmek amacıyla sahneye konmuş.

Aslında hızlı ve episodları arası kısa olan “İKİ BEKAR”ın birbiri ile "anlaşamayan çifti" Shanette ve Jack'in aksine, Metin Sadık Yağcı dokunuşu ile içine serpiştirilen ve oyunu güçlendiren "anlaşan bir çiftte” ait öykü kırıntıları ile müzik, şarkı ve danslarla seyirciye incelikle eğlenme fırsatı verirken, oyunculara da nefes aldırان bir görsel şölene dönüşüyor adeta.

Yönetmenin 1970 'li yıllara taşıdığı oyunda arkadaşları aracılığı ile bir araya getirilmeye çalışılan Shanette ve Jack arasındaki ilişkide, Shanette'nin sadece sevmek, aşkını ifade etmek ya da bağlanmakla ilgili duygularını özgürce ifade ediş bir anlamda kadını güçlendiren, tiyatro da eğiten ve eğlendirirken bunu başarmış haliyle izlenmeyi fazlasıyla hak ediyor.

İyi ki varsın tiyatro.

Bir Yara Bir Dilsiz Oda

Can Çelebi, ile Bir Yara Bir Dilsiz Oda üzerine konuştuğumuzda altını çizdiği önemli noktalar şunlardır;

Birine kolektif, diğerine bireysel dediğimiz iki kültürün de artı ve eksi yönleri var; fakat birbirlerinden tamamıyla farklılar.

Ataerkil hegemonik sistem içinde çoğunluk erkeklerin kontrolü altında olsa da her iki cins de onun aktörüdür. Bu sistemin kurallarına göre sizin davranışlarınızdan – sistem – içinde bulunduğunuz, içine doğduğunuz kültür sorumludur.

Aile ele alındığında o çekirdek sistemdeki erkek/erkekler, eğer erkek yoksa evdeki en yaşlı kadın, sizden sorumludur, kolektif kültüre karşı hesap vermekle yükümlüdür. Bu kültürü tehdit eden bir/her davranışınızda cezanızı da o belirler. Bu sistemin bireysel haklar/kişilik hakları üzerindeki baskı alanlarını belirleyip onunla mücadele etmemek. Görmezden gelmek, sistemin öyle ya da böyle bir nedenle parçası olmak. O soruna karşı bilinçlenmemek, toplumu da olabildiğince bilinçlendirmemek bu yapıyı yerleşik kılmayı kolaylaştırır

Böyle bir sosyo-kültürel yapı içine doğduysanız eğer, (psikolojik) bir birey olarak etkilenmeniz, şekillenmeniz olabildiğince o sisteme adapte edilmeye çalışılıyor. Hangi renklerle giyinip kuşanacağınızdan, hangi adamla evleneceğinize kadar sizin adınıza karar veriliyor. Kız çocuğu iseniz, abinizden ya da erkek kardeşinizden daha çok baskı ve kontrol altındasınız demektir. Size bir cinsel rol biçilmiş ve o biçilen modele uygun davranış göstermeniz beklenir. Bir kadının hayatın her alanında erkek karşısında ikincil konumda görülmesi eşitsizliği, ayrımcılığı size kabul ettirilir. Kadın çiçektir, böcektir (artık ne demekse) ve onun görevi ev işleri yapmak,

çocuk doğurmak, kocasına karılık yapıp, saygı gösterip (itaat etmek) ve eksiksiz hizmet etmektir diye iyice belletilir. Erkek çocuklar bu kulvarda dehşet verici örnekleri serin kanlılıkla izleyerek yetiştirilir... Kadın senin korumana kollamana muhtaçtır, eksiktir, güçsüzdür, zavallıdır, o senin namusundur, herhangi bir durumda (cezalandırır) vurur, döver, öldürür, namusunu temizler paşa paşa girer hapis haneye cezanı çeker, bir de üstüne kader mahkûmu madalyası sahibi olur çıkarsın. Eğer bunu yapmazsan sistem seni dışlar, seni cezalandırır!

Teknik olarak varoluşçu psikolojik bir roman. Tenzile'nin kafasının içinden kadının iç dünyasından bakan ataerkil hegemonik ve herkesin aslında birer kurban seçildiği deyim yerindeyse kurban edildiği sosyal düzeni anlatan bu romanın “Bir erkeğin bir kadının sesinden yazılması” ise yazarın ifadesiyle ilginç bir durum değil olması gereken şeyin kendisi.

SONRA

Hep bir şeyler olur da

Bir acıyla yanar içler ve dışlar

Toprak yarılr,

Sıcaklık damlar

Her kanayan diner

Kan da toprak da değişmez oysa

Sevdalar eğip başını gider

Ne göğre bakmak aynıdır artık

Ne içtiğin su

Ne dimağında tadı kalır hayatın

Her şey nafile

Böcekler

Çiçekler

Allahsız dünya!

Garipleşir ve hallenir insan

Sanır ki ne başka bir yol

Ne başka bir durak

Ne alıp verilecek bir nefes var

Ne bir bekleyen ne beklenilen.

Etrafı seyrederken

Yalnızlık poşeti sanki başımıza geçirilen

Yavru bir köpeğin anasını emerken çıkardığı ses

Yıkık bir şapel ikonunda ağlayan Meryem

Azizler, evliyalar, hepsi

Kendi öykülerini dolduran kahramanlar

Şafaklar söker sayısız

Cebelleşirken ağa takılı balık

Geceler gündüzler bir acıyla dolar

İçilir çanak çanak tenhalık

Deniz yarılır

Yaşlar akar

Ve her ıstırap geçer

Deniz de göz yaşı da değişmez oysa

Sevdalar alır başını gider...

Faruk YANIK